

JAAAR PLAN 2021

Grensverleggend samenwerken

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

De heer Alain de Muyser
Secretaris-generaal van de Benelux Unie
Regentschapsstraat 39
BE-1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 519 38 11

Lay-out

Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie

Redactie

Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie

Coördinatie

Dienst Strategie en Communicatie van de Benelux Unie
Datum: januari 2021
Deze publicatie is beschermd door auteursrecht.

INHOUD

Voorwoord van het Comité van Ministers	2
Prioriteiten van het Belgisch Voorzitterschap	4
DEEL 1 : BELEIDSVELDEN	8
1. Economie & duurzaamheid in de interne markt	10
1.1. Energie & klimaat	10
1.2. Transport & logistiek	12
1.3. Handel, digitalisering en circulaire economie	14
2. Veiligheid & samenleving	16
2.1. Senningenoeverleg	18
2.1.1. Politiesamenwerking	18
2.1.2. Crisisbeheersing	21
2.1.3. Asiel en migratie	22
2.1.4. Justitie	23
2.2. Fraudepreventie	24
2.2.1. Bestrijding van fiscale fraude	24
2.2.2. Bestrijding van sociale fraude	25
2.3. Duurzame samenleving	26
2.4. Werken in de Benelux	27
2.5. Grensoverschrijdende gezondheidszorg	28
DEEL 2 : WERKING BENELUX UNIE	30
1. Benelux Kenniscentrum Grensoverschrijdende Samenwerking	31
2. Externe betrekkingen	33
2.1. Samenwerking met Noordrijn-Westfalen (NRW)	33
2.2. Samenwerking met andere staten, deelstaten en internationale organisaties	35
Bijlage: Beoogde juridische instrumenten	36

VOORWOORD VAN HET COMITÉ VAN MINISTERS

“Al meer dan 75 jaar zijn de hoekstenen van een nauwe samenwerking tussen de Benelux-landen veiligheid, welvaart en vrijheid in een Europese context. De huidige Covid-19-pandemie heeft ons voor ernstige uitdagingen gesteld, ook waar het gaat over deze fundamentele Europese waarden. De huidige crisis biedt evenwel ook een kans voor Europa om zijn burgers te laten zien hoe waardevol een nauwe samenwerking tussen burens in tijden van crisis en toenemende onzekerheid is.

In het licht van de Covid-19-crisis is het ons doel deze crisis samen te overwinnen, samen tot een duurzaam herstel van onze economie, onze samenleving en onze burgers te komen en sterker uit de crisis te komen dan tevoren.”

(fragmenten uit de gezamenlijke Benelux-verklaring van de premiers, 7 oktober 2020)

Het jaarplan is in de context van de coronacrisis opgesteld. Deze crisis heeft aangetoond dat een intensieve internationale, Europese en grensoverschrijdende samenwerking volstrekt noodzakelijk is en blijft. Zo zijn de Benelux-landen geconfronteerd met uitdagingen uit het verleden, zoals grensbeperingen binnen de Schengen-ruimte zelf, en staan ze voor moeilijke keuzes om deze pandemie in te dijken. Bij de ontwikkeling van Europese oplossingen wordt het belang van regionale samenwerking opnieuw duidelijk.

Onze structurele samenwerking binnen de Benelux Unie krijgt elk jaar vorm in een jaarplan waarin de drie landen projecten afspreken waarvan resultaten worden verwacht. Ze geven aldus vorm aan de twee doelstellingen van het Verdrag: de grensoverschrijdende samenwerking verdiepen en een proeftuin zijn voor Europa.

De Benelux-landen, grondleggers van de Europese integratie, moeten telkens opnieuw aan de slag en samen nieuwe uitdagingen, die de kop kunnen opsteken,

aangaan. De instellingen van de Benelux Unie dienen flexibel en slagvaardig te zijn om met de tijd mee te gaan. In het kader van deze modernisering kan en moet de werking van onze samenwerking opnieuw bekeken worden in het licht van de doelstellingen ervan, waarbij een nog zichtbaardere koppeling wordt gemaakt tussen de gemeenschappelijke politieke wil om samen te werken en de praktische, concrete uitvoering van deze samenwerking. Dit Jaarplan maakt aldus een onderscheid tussen vlaggenschipprojecten, die worden gekoppeld aan de essentiële doelstellingen van onze samenwerking, projecten in ontwikkeling die kunnen uitgroeien tot Benelux-realisaties, en lopende activiteiten.

Nieuwe, vaak virtuele werkmethode waarbij alle stakeholders worden betrokken, moeten leiden tot tastbare resultaten, met een aantoonbare toegevoegde waarde, met name wat betreft arbeidsmobiliteit, veiligheid van al onze burgers, klimaatadaptatie en de te verwachten uitdagingen met betrekking tot het noodzakelijke economische herstel.

Circulariteit en duurzaamheid zijn de leidraden van ons economisch model. Wij lanceren dus een Benelux Green Deal, op zowel economisch als maatschappelijk vlak, om onze burgers en onze bedrijven te ondersteunen.

Grensoverschrijdende pilots, geïnitieerd op het gebied van transport en logistiek, naar het voorbeeld van het e-CMR-project, de elektronische vrachtbrief, zijn een bron van inspiratie op Europees niveau. Dergelijke pilots kunnen ook worden geïnitieerd op het gebied van nieuwe en hernieuwbare energie, personenmobiliteit (waaronder 'MaaS'), de grensoverschrijdende arbeidsmarkt, digitalisering en de verdieping van onze interne markt.

Een versterkte grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van veiligheid is ook nodig om een veilige Benelux-ruimte te garanderen, voor zowel onze burgers als onze bedrijven. Georganiseerde criminaliteit kent geen grenzen; onze samenwerking evenmin!

Het welzijn van de burgers van de Benelux staat centraal in de inspanningen en projecten van de Unie. Het thema gezondheidszorg, op grensoverschrijdend niveau, speelt een steeds grotere rol in onze gedachtewisseling.

Daarnaast is een kerndoelstelling van de Benelux dat wordt toegezien op het behoud en herstel van natuur en biodiversiteit in nauwe samenhang met ons klimaatmitigatie- en adaptatiebeleid. Wij zijn dit aan de toekomstige generaties verplicht.

De Benelux Unie verstevigt hiermee resoluut haar rol als operationeel grensoverschrijdend platform. Tegelijkertijd moderniseert zij haar structuren en manier van werken. Zodoende herbevestigt de Benelux Unie haar ambitie om haar rol als aanjager binnen de Europese Unie op zich te nemen.

Ten slotte zoekt de Benelux Unie in een breder kader ook aansluiting bij de aangrenzende regio's en buurlanden om gemeenschappelijke projecten uit te voeren. In deze tijden van onzekerheid en twijfel kunnen de Benelux-landen aldus aantonen dat regionale samenwerking, ten dienste van de Europese integratie, succesvol is.

PRIORITEITEN VAN HET BELGISCHE VOORZITTERSCHAP

België zal in 2021 het Comité van Ministers van de Benelux Unie voorzitten. Bij deze gelegenheid wenst het de projecten te ondersteunen die zijn uiteengezet in het Benelux-jaarplan 2021 en het werkprogramma 2021-2024 te onderschrijven.

Het Belgische voorzitterschap zal een leidraad volgen om zijn initiatieven te oriënteren, namelijk het versterken van de band met de Europese Unie. Het voorzitterschap definieert ook prioriteiten die richtinggevend zullen zijn voor de acties van de Benelux Unie ter versterking van de interne markt, duurzaamheid en veiligheid. Het zal zich inzetten om projecten te ondersteunen die tastbare resultaten opleveren voor burgers en bedrijven. België zal tijdens zijn voorzitterschap de principes van continuïteit en flexibiliteit volledig toepassen.

De **leidraad van het voorzitterschap** beantwoordt aan in de ambitie van onze drie landen, geïllustreerd door de gezamenlijke verklaring van de Benelux-top van 7 oktober 2020. **Het gaat erom de banden tussen de Benelux en de Europese Unie te intensiveren.**

Naast de vele onderwerpen op de Europese agenda waarrond de Benelux-landen al nauw samenwerken, zal het voorzitterschap de sleutelrol van de Benelux-landen als 'Europees laboratorium', waarin de Benelux zich kan laten gelden, ondersteunen.

In het kader van de covid-19-crisisbeheersing zal het voorzitterschap blijven handelen in **complementariteit met de Europese Unie**.

- Het voorzitterschap zal wekelijks Benelux-overleg in Benelux-formaat dat reeds onder het Nederlandse voorzitterschap is gestart en vertegenwoordigers van Buitenlandse Zaken en Binnenlandse Aangelegenheden samenbrengt;

- Het Belgische Crisiscentrum wil de samenwerking met het Nederlandse Crisiscentrum en het Luxemburgse *Haut-Commissariat à la Protection nationale* verder versterken. Vanuit deze optiek plant het voorzitterschap een contacttest waarbij uitzonderlijke omstandigheden worden gesimuleerd, om de capaciteit van de Benelux-crisiscentra om snel en efficiënt te communiceren in tijden van een zware crisis te verifiëren. Afhankelijk van de epidemiologische omstandigheden zal het voorzitterschap ook een bezoek aan een Benelux-crisiscentrum organiseren met de bedoeling een doeltreffende uitwisseling van expertise en goede praktijken te garanderen.
- Het Belgische Crisiscentrum, ondersteund door zijn Benelux-tegenhangers, maakt van dit Benelux-kader gebruik om een netwerk van de directeuren-generaal van de Europese Crisiscentra op te richten. Een samenwerkingsprotocol, opgesteld door de leden van de Benelux, zal de oprichting van het netwerk symboliseren. Het zal naar verwachting worden ondertekend te Brussel, in het voorjaar van 2021.
- Het voorzitterschap ondersteunt het Benelux-college in zijn ambitie om ook op het gebied van gezondheid een overleg op te zetten.

Om de banden tussen de Benelux Unie en de Europese Unie te versterken, zal het Belgische voorzitterschap er ook over waken dat de permanente vertegenwoordigingen van de drie landen binnen de Europese Unie nauwer samenwerken aan de projecten van de Benelux Unie ter versterking van de interne markt en de duurzame economie.

Naast deze leidraad werden er drie prioriteiten geïdentificeerd.

De eerste prioriteit betreft de verdieping van de interne markt, en met name de vermindering van de territoriale leveringsbeperkingen en de digitalisering.

Het bestaan van territoriale leveringsbeperkingen in de detailhandel is een inconsistentie in het licht van de doelstelling van een geïntegreerde Europese interne markt.

- De inspanningen die tot nu toe zijn geleverd rond territoriale leveringsbeperkingen in de detailhandel moeten worden voortgezet, met name door middel van nieuwe **impulsen en initiatieven** in het kader van de *Benelux Retail 2025*.
- Het Belgische voorzitterschap zal binnen de Benelux de impact van de studie van de Europese Commissie over de **parallele invoer** in de detailhandel en de belangrijkste belemmeringen hiervoor onderzoeken.
- Na de oprichting van kennisgevingspunten in elke lidstaat zal het Belgische voorzitterschap de Benelux-partners voorstellen **een informatiecampagne** te starten **over de territoriale leveringsbeperkingen** om de bedrijven en de sectorale organisaties hierrond te sensibiliseren.
- Het Belgische voorzitterschap zal steun verlenen aan **een studie** op Benelux-niveau waarin de parallele invoer in de detailhandel wordt geanalyseerd en de belangrijkste belemmeringen voor die invoer worden geïdentificeerd.

Het Belgische voorzitterschap zal ervoor ijveren dat de lidstaten van de Benelux een gemeenschappelijk standpunt innemen over de herziening van (EU) Verordening nr. 330/2010 betreffende de verticale overeenkomsten (VBER), die alle distributie-, bevoorradings- en leveringscontracten in Europa structureert.

De digitalisering van onze samenleving en de aanwezigheid van artificiële intelligentie in het dagelijks leven van burgers en bedrijven brengen gevolgen met zich mee die we met het oog op een positieve transformatie moeten kunnen opvangen.

- Het Belgische voorzitterschap zal bijeenkomsten ondersteunen van overheden en beleidsmakers op het gebied van **mededinging om de marktontwikkelingen**, en met name de digitalisering, te bespreken en de mogelijkheden voor samenwerking rond gemeenschappelijke uitdagingen te verkennen.
- Het ondersteunt ook de organisatie van een studiedag over de **grensoverschrijdende impact van artificiële intelligentie** in een aantal belangrijke gemeenschappelijke sectoren zoals transport, energie, handel en landbouw.
- Het zal verder werken op de **grensoverschrijdende aspecten van de uitrol van 5G**. Daarbij hoort bijvoorbeeld de 'seamless handover' van het beldsignaal bij grensoverschrijding, waarbij zal gefocust worden op benodigde internationale standaarden en netwerk synchronisatie.

De tweede prioriteit betreft de duurzaamheid van onze samenleving, meer bepaald op vlak van energie, mobiliteit en economie. De Benelux-landen werken al nauw samen op dit gebied. Deze pragmatische samenwerking moet dan ook worden voortgezet met het oog op nog betere synergieën.

Het Belgische voorzitterschap zal de **circulaire economie, de duurzame mobiliteit en de energie-innovatie** bevorderen door de uitvoering van projecten die zijn opgenomen in het jaarplan voor 2021:

Circulaire economie:

- bevordering van **“duurzaam ondernemerschap”** door middel van uitwisseling over duurzame en toekomstbestendige landbouw/agrobosbouw en de verkenning van een inclusieve aanpak ten aanzien van duurzame voedselimportketens van kritische grondstoffen, waar dat aanvullend is op bestaande (Europese) initiatieven/fora;
- voorstel voor een **platform voor kennisdeling** over thema's van de circulaire economie om de overgang naar een circulaire economie te bevorderen, waarbij complementariteit wordt gezocht met initiatieven die lopen op EU-niveau;
- voorbereiding van een beschikking over voedselcontactmaterialen met het oog op de harmonisatie van de wetgeving hieromtrent in de interne markt van de Benelux, waarbij een ambitieus gemeenschappelijk standpunt wordt ontwikkeld over de Ecodesign-richtlijn en een gemeenschappelijke strategie wordt uitgetekend voor de vervanging van producten die gevaarlijk zijn voor de gezondheid en het milieu in het kader van bijvoorbeeld de Reach-richtlijn.

Duurzame mobiliteit:

- ondersteuning van specifieke projecten op het gebied van **grensoverschrijdende multimodaliteit van particulier en openbaar vervoer** (weg, spoor, lucht en water), met name in het kader van Mobility as a Service (MaaS), dat de Benelux-landen en Noordrijn-Westfalen samenbrengt.

Energie en klimaat:

- **lancering van het Benelux Circulaire Klimaatplatform**, verbonden met de andere (internationale, Europese, regionale en nationale) platformen, waar expertise op vlak van klimaat, aanpassing aan de klimaatverandering en circulaire economie wordt gedeeld en versterkt;
- uitvoering van een werkprogramma rond **de Pentalaterale politieke waterstofverklaring van 2020**, die een aantal gezamenlijke principes vastlegt over de rol van waterstof om bij te dragen aan het koolstofvrij maken van het energiesysteem;
- **organisatie van een Benelux-dag over energie-innovatie**, rond de rol en het potentieel van zonne- en windenergie en het gebruik van CO₂ voor de energietransitie;
- organisatie van een conferentie met de **Penta regionale energiesamenwerking** om de grensoverschrijdende aspecten inzake risicoparaatheid te delen;
- organisatie van een conferentie met de **Noordzee regionale energiesamenwerking** die het grote publiek zal informeren over de ontwikkeling van de offshore in het algemene kader van de Green Deal.

In dit verband moet ook worden **gekeken naar de financiële mogelijkheden die de Europese Unie in het kader van de Green Deal** biedt om grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten te financieren.

De derde prioriteit betreft de strijd tegen de georganiseerde misdaad en het terrorisme.

De Benelux-landen werken intensief samen rond tal van veiligheidsthema's om een veilige Benelux-ruimte te creëren en deze ook systematisch uit te breiden naar de rest van Europa. De drie Benelux-landen spelen vaak een voortrekkersrol en vormen een proeftuin waarop Europa zich inspireert. Het Belgische voorzitterschap wil deze inspanningen voortzetten en deze voortrekkersrol blijven vervullen.

- De ratificering en uitvoering van het nieuwe **Benelux-Politieverdrag**, dat op 23 juli 2018 door de drie Benelux-landen werd ondertekend, is een belangrijke prioriteit. De drie landen bereiden momenteel hun ratificeringsdossiers voor. Het Verdrag heeft voor een groot deel het karakter van een kaderovereenkomst, wat betekent dat een aanzienlijk aantal bepalingen, met name betreffende de uitwisseling van persoonsgegevens, ten uitvoer zal moeten worden gelegd door middel van uitvoeringsovereenkomsten en -afspraken. Daarnaast is het ook nodig om de praktische toepassing van het verdrag voor te bereiden, bijvoorbeeld door het organiseren van gezamenlijke opleidingen. Het is de bedoeling om vooruitgang te boeken in de drie dimensies van de voorbereiding via regelmatig overleg en coördinatie met de andere twee landen.
- Om de **samenwerking tussen de Benelux-landen en Frankrijk op het gebied van de strijd tegen drugsgerelateerde criminaliteit** te bevorderen, zal het Belgische voorzitterschap pleiten voor een gemeenschappelijke en integrale aanpak van het fenomeen. Om te bepalen hoe deze integrale aanpak in internationaal verband eruit zal zien, zal tussen de Benelux-landen verkend worden.
- Er zal bijzondere aandacht gaan naar de **aanpak van de internationale georganiseerde handel in (synthetische) drugs via post- en koerierdiensten** en de link met de cybercriminaliteit.
- Het Belgische voorzitterschap wil ook de uitvoering van het **project Asiel, Migratie, Radicalisme (AMR)** ondersteunen. In dit verband worden verschillende acties overwogen, zoals de prioritering van informatiebehoeften en mogelijke partners in het AMR-project, en het verder verduidelijken van de werkwijze en de informatiestroom tussen de Benelux-migratiediensten met betrekking tot de uitwisseling van informatie over vreemdelingen die een bedreiging kunnen vormen voor de nationale veiligheid.

DEEL 1: BELEIDSVELDEN

1. Economie & duurzaamheid in de interne markt

BENELUX DUURZAME ECONOMISCHE SAMENWERKING

EEN GEZAMENLIJKE WEG UIT DE CRISIS

Terwijl de Benelux-landen nog steeds intensief bezig zijn om de COVID-19-crisis te bestrijden en tegelijkertijd de negatieve impact op de economie te beperken, kan ondertussen vastgesteld worden dat enkele zaken voorgoed zijn veranderd en bepaalde reeds ingezette veranderingsprocessen in een stroomversnelling zijn geraakt. Zo is (grens)arbeid substantieel digitaler geworden en zijn de plannen om de economie te vergroenen instrumenteel gemaakt aan de reeds ingezette klimaatdoelstellingen om zo op een duurzame wijze een nieuwe impuls aan de economie te geven. Tastbare voorbeelden hiervan zijn de CO₂-reductiedoelstellingen in transport en de lancering op zeer korte termijn van een Europees plan voor een 'waterstofeconomie'.

Tussen de sterk nationale aanpak van de pandemie en de financiële middelen die ondertussen op Europees niveau worden vrijgemaakt, ligt een belangrijke rol voor regionale samenwerkingen zoals de Benelux Unie. Op vlak van de energiesamenwerking is het van eminent belang dat bij alle onverwachte ontwikkelingen de leveringszekerheid gegarandeerd blijft en parallel aan de nood om middels gedegen research plannen te ontwikkelen voor energievoorziening van de toekomst met grote hoeveelheden hernieuwbare energie, die soms een variabel karakter hebben. Bovendien staan CO₂-hergebruik, -transport en -opslag opnieuw op de agenda als ondersteunende elementen om versneld de klimaatdoelstellingen te halen.

Er zal ook met een frisse blik naar de Benelux interne markt en de proeftuin binnen de Europese context worden gekeken. In een post-corona-scenario zal behoefte zijn aan nieuwe regels en nieuwe standaarden. De flexibele regeling voor grensoverschrijdende proefprojecten, zoals die op het terrein van transport en logistiek met regelmaat wordt toegepast, is wellicht ook mogelijk op het terrein van duurzame energie, digitalisering en de nieuwe arbeidsmarkt. Vaststaat dat ook bij de zich snel veranderende markten toezicht een cruciale rol blijft spelen en aan de veranderingen aangepast dient te zijn. Handhaving, mededingingsbeleid en het overleg tussen de mededingingsautoriteiten krijgt dan ook een plaats binnen het Benelux-overleg.

Als organisatie neemt het Secretariaat-Generaal ook een nog meer dienstverlenende en waar nodig coördinerende rol aan. Zo zal voor het eerst sinds lange tijd een heuse Benelux-dienst worden ingericht in het licht van elektrisch laden en rijden en reeds eerder werd een digitaal Benelux-retail informatiepunt ingericht en werden de veiligheidsprotocollen die gelden voor de toeristische industrie in de Benelux en Noordrijn-Westfalen gebundeld in een webmodule.

1.1. ENERGIE & KLIMAAT

Deel 1: Beleidsvelden

a) Context

De directeuren-generaal voor energie en klimaat sturen de samenwerking en het gezamenlijk overleg over de nationale energie- en klimaatplannen aan. Meer specifiek bekijken zij hoe deze plannen kunnen dienen als input voor de nationale plannen voor herstel en veerkracht in het kader van het herstelplan voor Europa. Mogelijke grensoverschrijdende maatregelen worden besproken en ondersteund in de regionale fora.

b) Essentiële projecten

Gezamenlijke uitvoering van klimaatambities in de vorm van Benelux Green Deals

- Lanceren van het **Benelux Klimaatplatform**, te verbinden met andere (mondiale, Europese, regionale en nationale) platformen, waar regionale expertise op vlak van klimaat, klimaatadaptatie en circulaire economie gedeeld en versterkt wordt. De Benelux-landen hebben zich geëngageerd om elkaar te ondersteunen bij het behalen van de Parijs-klimaatdoelstellingen. Dit gebeurde onder meer in de Benelux Talanoa Verklaring (en in de gezamenlijke **Penta- en Noordzee** hoofdstukken in hun respectievelijke nationale energie- en klimaatplannen). Tegen de achtergrond van economisch herstel biedt deze samenwerking nu mogelijkheden voor een **verdienmodel richting klimaatneutraliteit**. Daarbij hoort het verkennen van een Gezamenlijke **Visie 2050** voor een klimaatneutraal energiesysteem en alsook van voorstellen over CO₂-beprijzing.

Uitvoering van het werkprogramma van de Pentalaterale waterstofverklaring

- De Benelux is in vele opzichten het kloppend hart van het Europese energie- en industrieel weefsel. Nergens anders zijn de landen fysiek zo sterk verbonden via energieleidingen en is de concentratie aan energie- en koolstofintensieve industrie zo groot. Niet alleen de nood maar ook de kansen zijn groot om op relevante schaal productieprocessen en de energievoorziening om te schakelen. De Pentalaterale politieke **waterstofverklaring van 2020** (*Joint political declaration of the Pentalateral Energy Forum*) legt een aantal gezamenlijke principes vast over de rol van waterstof om bij te dragen aan het koolstofvrij maken van het energiesysteem. Het werkprogramma bij de verklaring zal uitgevoerd worden, met bijzondere focus op infrastructuur, certificering en het vaststellen van gemeenschappelijke definities en classificatie.

c) Projecten in ontwikkeling

- Afstemmen binnen de Benelux-landen van **de evaluatie en de bemonstering van de waterstofkwaliteit**.
- Opstellen van een Benelux-paper klimaat en financiën met een overzicht van de **publieke en private financieringsinstrumenten**.
- In de kijker zetten van de **rol van steden in klimaatadaptatie en duurzaam leefmilieu** en het maken van afspraken over grensoverschrijdend water- en droogtemanagement.
- Organiseren van een **Benelux Energie Innovatie dag** rond de rol en het potentieel van zonne- en windenergie, transport en gebruik van waterstof en CO₂ voor de energietransitie in de Benelux.
- Gezamenlijke implementatie van de **Europese Strategie van Energie Systeem Integratie** met focus op gas, elektriciteit en decarbonisatie industrie.
- Identificeren van een aantal proefprojecten om **lokale flexibiliteit** (elektriciteitsopslag, vraagsturing, conversie) in een grensoverschrijdende markt te integreren.
- Opzetten, organiseren en uitvoeren van een **Project Management Office** voor het Penta energieonderzoeksproject inzake adequaatheid van de elektriciteitsstromen, een 2050 visie en flexibiliteit van energie om consistentie tussen de verschillende activiteiten te bereiken.
- Discussie opstarten rond de installatie en/of uitbreiding van biedzones in de Noordzee.
- Faciliteren van de publieke aanvaarding van (onshore) infrastructuur als een van de belangrijkste factoren voor een efficiënt gebruik van offshore energie: opzetten van communicatiestromen naar een breed publiek.
- Opvolgingsacties in het kader van de Europese Offshore Hernieuwbare Strategie.

d) Lopende activiteiten

- Opvolgen van de (effectiviteit van de) implementatie van de Nationale Actieplannen conform de EU-elektriciteitsverordening (EU) 2019/943 ter bevordering van betrouwbare grensoverschrijdende handel, meer in het bijzonder om 70% van de interconnecties beschikbaar te stellen voor grensoverschrijdende handel. Trimestrieel zal een rapportering gevraagd worden aan de relevante toezichthouders, waarna deze informatie zal uitgewisseld worden, en indien gewenst, de landen het Secretariaat-Generaal kunnen vragen overleg te organiseren met als doel tot gezamenlijke standpunten te komen.
- Aanmaken van een gestandaardiseerd gegevensbestand en ontwikkelen van methodieken als invoer voor **leveringszekerheidsstudies**.
- Uitbouwen van de regionale plannen inzake risicoparaatheid en uitwerken tussen de Penta-landen van een bijstandsovereenkomst om op mogelijke risico's in de elektriciteitsvoorziening gepast te kunnen reageren in geval van crisis, ter uitvoering van de Europese Verordening risicoparaatheid elektriciteit (EU) 2019/941.
- Kwantificeren van **productie- en transportcapaciteit** van waterstof in de Penta-regio.
- Faciliteren van het **Gas Platform** om de uitfasering van Groningen gas met behoud van leveringszekerheid in goede banen te leiden en te streven naar een gezamenlijke positie betreffende de EU-gasmarkt ter voorbereiding op het decarbonisatiepakket van de Europese Commissie eind 2021.
- Organiseren van digitale en fysieke bijeenkomsten van het **Benelux Energie Expertise Netwerk**, onder andere door het hosten van relevante bijeenkomsten van de ondertussen meer dan 50 organisaties binnen het netwerk.
- Kwantificeren van productie- en afnamepotentieel van **hernieuwbare offshore energie** en zorgen voor de nodige aansluitingen op het elektriciteitsnet.
- Organiseren van twee **energieconferenties** in samenwerking met het voorzitterschap van de Penta regionale energiesamenwerking inzake risicoparaatheid en van de Noordzee regionale energiesamenwerking inzake de ontwikkeling van de offshore in het kader van de Green Deal.

1.2. TRANSPORT & LOGISTIEK

Deel 1: Beleidsvelden

a) Context

Het Benelux-overleg inzake transport en mobiliteit wordt aangestuurd door het Directiecomité Verkeer en Vervoer dat is samengesteld uit de betrokken directeuren-generaal en secretarissen-generaal. De secretarissen-generaal van de transportministeries nemen hieraan deel. Noordrijn-Westfalen is waarnemer in dit overleg.

b) Essentiële projecten

Verduurzamen van Mobiliteit

- **Opzetten van de gemeenschappelijke Benelux-dienst IDRO (*ID Registration Office*)** voor de afgifte en het beheer van identificatiecodes voor operatoren voor het opladen van elektrische voertuigen. Deze dienst sluit aan bij het Europese IDACS-project (*ID and Data Collection for Sustainable fuels in Europe*). De Benelux-aanbeveling Alternatieve brandstoffen M (2015) 10 zet te het kader uit voor een gecoördineerde uitrol van o.a. elektrische mobiliteit. In het licht van de Europese verplichtingen wensen de Benelux-lidstaten nu een gemeenschappelijke Benelux-dienst op te zetten voor het **registreren van operatoren van laadpunten**.
- Uitwisseling van best practices, harmonisatie en gezamenlijk beheer op het gebied van systemen voor de bescherming van gebruikers van openbaar vervoer in de voertuigen en infrastructuur, in de context van een pandemie of andere rampen met grensoverschrijdende gevolgen.
- Opvolgen van de Benelux-verklaring over **milieuzones en zero-emissiezones** tussen nationale en lokale overheden.

Digitaliseren Transport en Logistiek

- **Uitbouwen van proefproject Digitale Vrachtbrief (e-CMR)**. Uit de evaluatie van het lopende proefproject is naar voren gekomen dat een '**common access point**' voor overheden voor het van overheidszijde controleren van digitale vrachtbrieven nodig is. Dit omdat het 'common access point' toegang geeft tot alle door softwareleveranciers beheerde vrachtbriefgegevens, zonder dat inloggen per provider nodig is. Dit maakt uitbreiding van de proef met nieuwe softwareleveranciers mogelijk. Besloten is daarom om de proef te verlengen en op korte termijn te starten met een simpele versie van een 'common access point'. Hier kunnen in een later stadium functionaliteiten, bijvoorbeeld aangaande afval- en gevaarlijke stoffen, aan worden toegevoegd. Ook kunnen nieuwe softwareproviders worden toegelaten tot de pilot. Het uiteindelijke doel van de proef is om toe te werken naar volledige toelating van digitale vrachtbrieven in het internationale verkeer. Daarnaast zal het e-CMR Benelux-proefproject benut worden om input te leveren voor de implementatie van de recent geaccordeerde Europese *Electronic Freight Transport Information* Verordening (eFTI), die eind 2025 in werking treedt en de lidstaten verplicht om digitaal aangeleverde vrachtinformatie voor alle modaliteiten te accepteren.
- **Mobility as a Service (MaaS) – Benelux Living Laboratory**. MaaS draagt er o.a. toe bij de reiziger van deur tot deur oplossingen aan te bieden zonder telkens afzonderlijke reisinformatie te moeten raadplegen en tickets te hoeven kopen. Dit vereist onder meer een goede gegevensuitwisseling tussen alle vervoersaanbieders, goede onderlinge afspraken en een helder regelgevend kader. Een 'living laboratory' wordt opgezet waarbinnen aan de hand van simulaties inzichtelijk wordt gemaakt hoe het ecosysteem functioneert waarin alle MaaS spelers opereren en welke de taal, standaarden en andere afspraken zijn waarmee binnen dat systeem gewerkt kan worden op het gebied van data-uitwisseling en betaling.

c) Projecten in ontwikkeling

- Mogelijkheden bekijken voor verdere reductie van de uitstoot door het faciliteren van zero-emissievrachtwagens zoals waterstof en e-trucks en het verder bevorderen van de benodigde grensoverschrijdende infrastructuur.
- Opstellen van een **Roadmap Fietsstimulering** naar aanleiding van de Verklaring van ministers 2020.
- Overleg plegen met de luchtverkeersleiders over het **beheer van het droneverkeer** en de ontwikkeling van het luchtruim (U-space).
- Faciliteren van een proefproject om het grensoverschrijdende vervoer van **schepen op waterstof** te testen met het oog op de vaststelling van gemeenschappelijke normen en de wederzijdse erkenning van de certificering.
- Mogelijk maken van wederzijdse erkenning veiligheidscertificaten in de **kustvaart**. Gewerkt zal worden aan een Benelux-beschikking tot wederzijdse erkenning van nationale veiligheidscertificaten van schepen in de *near coastal* vaart. Een en ander met het doel te komen tot een verlichting van de administratieve lasten voor de sector en de overheid.
- Lessen trekken uit de crisis door het opstellen van een **post-corona-analyse** voor de grensoverschrijdende afspraken *supply chains*. Welke lessen zijn er te leren uit de coronacrisis op het gebied van transport en logistiek en welke afspraken/checklists/draaiboeken kunnen grensoverschrijdend gemaakt worden met het oog op eventuele toekomstige vergelijkbare situaties?
- Eenvormig aanpassen van technische voorschriften voor voertuigen in het kader van verblindende koplampen en luidruchtige motoren. Eerdere Benelux-beschikkingen hadden reeds betrekking op gedetailleerde voertuigeisen en kunnen als basis dienen om een gelijkvormige aanpak te faciliteren.

d) Lopende activiteiten

- Bijeenbrengen van de inspectiediensten wegvervoer en regelmatige **gezamenlijke controles**.
- Opstellen van een overzicht van knelpunten over truck parkings en in kaart brengen waar landen van elkaar kunnen leren.
- Uitbouwen van de kennissamenwerking op wegbeheer op het gebied van onderhoud, vervanging en renovatie (tunnels, bruggen, verhardingen), wintergladheidbestrijding vooral waar dit de meerwaarde van digitalisering betreft, zoals door middel van *digital twinning*, AI en systeem-simulaties.
- Begeleiden en evalueren van de proef met langere en zwaardere vrachtwagens (LZV's). In het verlengde hiervan een verkenning hoe hierbij het concept 'intelligente toegang' meerwaarde kan bieden in de differentiatie van wegen voor zwaar of licht transport en de aansluiting op de milieuzonering in en rond steden.
- Geharmoniseerde toepassing van Verordening (EU) 2018/1139 inzake gemeenschappelijke regels op het gebied van **burgerluchtvaart**.
- **Ontwikkelen van Benelux-regelgeving voor grensoverschrijdende smart shipping** op Benelux-binnenwateren, hetgeen eventueel toepassingen van **Intelligente Transport Systemen** (ITS) faciliteert.
- Digitaliseren vergunningverlening voor **uitzonderlijk vervoer**.
- Digitaliseren vrachtdocumenten binnenvaart (is ingekaderd in e-CMR overleg, zie hierboven).
- Faciliteren van het **binnenvaart- & maritiem** overleg in de Benelux.
- Faciliteren van het **Tripartiete Maasoverleg en de Schelderaad**.

1.3. HANDEL, DIGITALISERING EN CIRCULAIRE ECONOMIE

Deel 1: Beleidsvelden

a) Context

Regionale samenwerking als incubator voor de heropstart van de economie

- Het Strategisch overleg Douane, dat is samengesteld uit de administrateurs-generaal en directeuren-generaal van de ministeries van Financiën van de Benelux-landen, stuurt de douanesamenwerking aan.

Circulariteit en duurzaamheid als leidraad voor de economie van de toekomst

- De werkgroepen Circulaire Economie en Afvalmanagement zijn samengevoegd. Het strategisch overleg, dat is samengesteld uit de directeuren-generaal van de bevoegde ministeries voor circulaire economie, is bijeengekomen om de samenwerking aan te sturen.

b) Essentiële projecten

Uitbouwen positie Benelux als digitale koploper

- De Benelux-landen zijn sterk afhankelijk van hun veelgeprezen digitale infrastructuur. Binnen dit kader wordt gekeken naar grensoverschrijdende issues rond de **uitrol van 5G netwerken**. Daarbij hoort ook de ‘seamless handover’ van het besignaal bij grensoverschrijding, **hierbij focussen de experts zich op benodigde internationale standaarden en netwerk synchronisatie**. Bovendien ligt er voor de Benelux als **digitale koploper** in Europa een groot potentieel op het terrein van **artificiële intelligentie**, waarvan de eerste impact zich al manifesteert op kernbeleidsterreinen als transport en energie. De drie Benelux AI coalities zullen bijeengebracht worden. Daarbij zal in eerste instantie de rol van AI in het publieke domein en het grensoverschrijdend delen van data op relevante beleidsterreinen bekeken worden. De sterke recente groei van grensoverschrijdende **online handel** dwingt om ook in Benelux-context na te denken over de impact van grote globale **digitale platformen**. Ten slotte wordt in een workshop de invoer van kleine pakketten onder de loep genomen als essentieel onderdeel van de online Benelux-markt.

Verdieping en handhaving van de Benelux Interne Markt

- In het kader van de agenda ‘**Benelux Retail 2025**’ zullen de werkzaamheden rond territoriale leveringsbeperkingen (afhankelijk van de Europese discussie) en de werkzaamheden rond productvereisten voortgezet worden. Digitalisering en een verhoogde focus op duurzaamheid vragen om nieuwe afwegingskaders en nieuwe handhavingsmethoden. In dit licht zal de samenwerking rond **mededinging en handhaving** van de interne markt verkend en bevorderd worden.

c) Projecten in ontwikkeling

- Onderzoeken van samenwerking binnen de waardeketens aangeduid in het Europese Actieplan Circulaire Economie, richtlijnen vaststellen om elkaars digitale systemen voor afvaltransport sneller te erkennen (*European Electronic Data Interchange*) en een regeling treffen voor 'transit' transporten.
- Organiseren van een Benelux-brede conferentie over de **impact van COVID-19 en, afhankelijk van de uitkomst van de onderhandelingen van de EU met het VK, een besloten overleg over de uitwerking van de Brexit** op de Benelux-economie en eventuele gezamenlijke remedies.
- Bijeenbrengen van overheden en beleidsmakers op het gebied van **mededinging** om de relevante marktontwikkelingen te bespreken, met name digitalisering, en samenwerking rond gedeelde uitdagingen zoals territoriale leveringsbeperkingen, te verkennen.
- Organiseren van een studiedag naar de grensoverschrijdende impact van **artificiële intelligentie** op een aantal gedeelde kernsectoren zoals gezondheidszorg, transport, energie, handel en landbouw.
- **In kaart brengen van toerisme in de Benelux** - nadat afgelopen jaar de toeristische bureaus van de Benelux en NRW een eerste overleg hadden dat resulteerde in het uitwisselen en up-to-date houden van COVID-19-maatregelen per sector, zal in 2021 een overzicht worden opgesteld van de omvang en impact van de toeristische sector in de Benelux, met speciale aandacht voor toegenomen **regionaal toerisme**. Ook Noord-Frankrijk zou hierbij betrokken kunnen worden.
- **Duurzaam ondernemen** door middel van uitwisseling over duurzame en toekomstbestendige landbouw/*agro forestry* en de verkenning van een inclusieve aanpak ten aanzien van duurzame voedselimportketens van kritische grondstoffen, waar dat aanvullend is op bestaande (Europese) initiatieven/fora.

d) Lopende activiteiten

- Het bieden van een platform voor kennisdeling op het thema circulaire economie ter bevordering van de transitie naar een circulaire economie, waarbij de complementariteit wordt gezocht met initiatieven die op het niveau van de Europese Unie lopen.
- Doorontwikkelen van impulsen en initiatieven rond **territoriale leveringsbeperkingen in de detailhandel**, afhankelijk van EU-ontwikkelingen volgend op de publicatie van een EU-studie hieromtrent. Dit vindt plaats in het kader van de Benelux Retail Agenda 2025.
- Vaststellen van een beschikking over **voedselcontactmaterialen** met het oog op harmonisatie van wetgeving hieromtrent in de Benelux Interne Markt.
- Uitvoeren van **gezamenlijke douaneaudits** bij geautoriseerde marktdeelnemers (AEO's) die actief zijn in de Benelux en onderzoeken van mogelijke harmonisatie van procedures.
- Implementeren van twee beschikkingen en een aanbeveling over **vuurwerk** en het convergeren van productvereisten. Tevens eerste verkennende stappen zetten in de gezamenlijke aanpak van grensoverschrijdende handel in **precursoren** voor oneigenlijk gebruik.

2. Veiligheid en samenleving

Door het vervagen van de grenzen wordt de samenleving internationaler, maar tegelijkertijd ook complexer en minder overzichtelijk voor burgers, ondernemingen en overheid. De georganiseerde misdaad maakt gebruik van de open grenzen en heeft in toenemende mate grensoverschrijdende aspecten. Daarom is adequate samenwerking over de grenzen heen van vitaal belang om de gezamenlijke problemen aan te pakken. De Benelux-landen werken intensief samen op tal van veiligheidsthema's om een veilige Benelux-ruimte te creëren en deze ook stelselmatig uit te breiden naar de rest van Europa. De drie Benelux-landen lopen vaak voorop en vormen een proeftuin waarop Europa zich inspireert. Ook in de toekomst willen de landen deze voortrekkersrol blijven vervullen.

Met de Benelux-samenwerking op fiscaal gebied worden geregeld grote vorderingen en successen behaald, terwijl de focus ligt op de functie van 'living lab' binnen de Europese Unie.

De aanbeveling van het Comité van Ministers betreffende de fiscale samenwerking en de strijd tegen de fiscale fraude, die op 10 oktober 2019 is ondertekend, toont aan dat er ook politieke bereidheid is om de samenwerking in stand te houden en te versterken.

Het is nu de bedoeling om meer aandacht te hebben voor evolverende analysemethoden (fiscale intelligence), voor systemen die in de fiscale sfeer worden geïntroduceerd en voor de opsporing van nieuwe soorten fraude, met name technologische fraude, om in te spelen op de ontwikkelingen op het gebied van e-commerce en internetverkopen.

Vanuit een gezamenlijke wens om de krachten binnen de Benelux te bundelen, is de Benelux-samenwerking ook in het algemeen gericht op het voorkomen en het opsporen van sociale fraude, misbruik en onjuistheden, zwartwerk of bedrieglijk gemeld werk, schijnzelfstandigen, waarbij fatsoenlijke werkomstandigheden en de bescherming van de sociale rechten van de werknemers

worden gewaarborgd. De Benelux wil ook op dit gebied een voortrekkersrol blijven spelen, met name op Europees niveau.

De Benelux sluit volledig aan bij de transitie naar een meer duurzame en rechtvaardige samenleving. Het verwezenlijken van de ambities van de strategische EU-agenda 2019-2024, met name de kernprioriteit '*Aan een klimaatneutraal, groen, rechtvaardig en sociaal Europa bouwen*' ([Europese Green Deal](#)) en de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de Verenigde Naties staan hierbij centraal. De Benelux ijvert voor een duurzame samenleving en gaat daarbij op zoek naar praktische oplossingen voor de huidige uitdagingen en behoeften en, vanuit een langetermijnperspectief, om de basis te leggen voor een ecologische, digitale, eerlijke en rechtvaardige transitie.

De coronacrisis herinnert ons eraan dat de mens de grenzen van de biosfeer moet respecteren! Onze drie landen besteden dus bijzondere aandacht aan het behoud en het herstel van de natuur en de biodiversiteit, in nauw verband met het mitigatie- en aanpassingsbeleid aan de klimaatverandering. In dit kader, en overeenkomstig de nieuwe [EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030](#) en '*Van boer tot bord*', die er op gericht zijn onze voedselsystemen meer duurzaam te maken, houden de Benelux-directeuren Natuur, Jacht, Bossen toezicht op de samenwerking op dit gebied, op basis van de Benelux-Overeenkomsten Jacht en Vogels en Natuur en Landschapsbescherming.

Gezondheid is het meest waardevolle kapitaal dat de mens bezit. Aangezien het welzijn van de burgers in het geding is, spreekt het voor zich dat het thema gezondheidszorg de afgelopen jaren in de Benelux hoger op de politieke agenda is komen te staan.

2.1. SENNINGENOVERLEG

Deel 1: Beleidsvelden

Het Senningenoeverleg vindt zijn oorsprong in het Senningen-memorandum van 4 juni 1996, waarmee de Benelux een echte 'JBZ'-afdeling krijgt die alle vormen van samenwerking tussen de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken omvat. De activiteiten zijn rond vier clusters (politiesamenwerking, crisisbeheersing, asiel en migratie en justitie) gegroepeerd en staan onder toezicht van de Centrale Overleggroep.

Hoewel de classificatie van projecten per cluster gebeurt, is het belangrijk op te merken dat sommige projecten multidisciplinair/transversaal zijn, zoals het PNR, de bestuurlijke aanpak van criminaliteit, criminaliteitspreventie, *pre-employment screenings*, ...

2.1.1. Politiesamenwerking

a) Context

Het **Strategisch overleg Politie** is het hoogste ambtelijke orgaan voor operationele politiesamenwerking tussen de drie landen. Het stuurt deze samenwerking aan, staat in voor de monitoring en lancering van specifieke projecten rond de operationele politiesamenwerking en bevordert de uitvoering van het huidige Politieverdrag.

b) Essentiële projecten

Implementeren Benelux-Politieverdrag

- Het **Benelux-Politieverdrag** zal onder andere een belangrijk instrument zijn in de strijd tegen o.a. de georganiseerde criminaliteit. Het verdrag remedieert niet alleen een aantal tekortkomingen van het verdrag uit 2004, met name wat betreft de bevoegdheden van de politieambtenaren tijdens de verschillende vormen van grensoverschrijdend optreden, maar bevat ook tal van **innovatieve elementen**, die van de Benelux opnieuw een **proeftuin** voor politiesamenwerking binnen de Europese Unie maken. Voor bepaalde vormen van samenwerking moeten de betrokken partijen door middel van **uitvoeringsovereenkomsten en -afspraken** de modaliteiten nader uitwerken en vastleggen hoe de mogelijkheden die het nieuwe verdrag biedt in de praktijk zullen worden gebruikt. Tussen de drie lidstaten werden afspraken gemaakt dat een aantal uitvoeringsovereenkomsten en -akkoorden prioritair zijn en daarom samen met het verdrag in werking moeten treden. Het betreft:
 - Uitvoeringsovereenkomst inzake de **raadpleging** van elkaars **politiedatabanken** in een gemeenschappelijke politiepost.
 - Uitvoeringsovereenkomst inzake de raadpleging van voor de politie toegankelijke databanken tijdens **gemengde patrouilles en gemeenschappelijke controles**.
 - Uitvoeringsovereenkomst inzake de uitwisseling van referentiegegevens voor **automatic number plate recognition** (ANPR).
 - Uitvoeringsovereenkomst inzake de aanduiding van de bevoegde autoriteit die uitzonderlijk toestemming kan geven voor het vervoeren en dragen van wapens en munitie die normaal gezien niet gedragen en vervoerd mogen worden tijdens een grensoverschrijdend optreden of een grensoverschrijdende aanwezigheid.
 - Benelux-beschikking inzake grensoverschrijdend vervoer en begeleiding van personen in het kader van de vreemdelingenwetgeving.
 - Uitvoeringsafpraak over het gemeenschappelijk gebruik van **verbindingsofficieren**.
 - Nadere richtlijnen afspreken omtrent de wijze waarop grensoverschrijdende achtervolgingen dienen te worden uitgevoerd.

Uiterlijk de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van het verdrag zullen de lidstaten een timing afspreken waarbinnen de andere uitvoeringsafspraken dienen afgewerkt te worden.

Daarnaast moet ook nagegaan worden of het nodig is om de samenwerkingsafspraken inzake de grensoverschrijdende begeleiding van VIP's te actualiseren en in een uitvoeringsafpraak op te nemen, zodat deze samen met het verdrag in werking kan treden.

De lidstaten zullen reeds gedurende het ratificeringsproces, in de aanloop naar de inwerkingtreding van het verdrag, de werkzaamheden die nodig zijn om de operationele uitvoering van het verdrag te omkaderen, aanvatten. Prioriteit zal hierbij gegeven worden aan de uitwerking van de verschillende opleidingsmodulles en de aanpassingen aan de Benelux-politieapp.

c) Projecten in ontwikkeling

Verbeteren van beelden met betrekking tot de georganiseerde (drugs)criminaliteit

- Daarbij wordt als eerste stap de informatie uit de reeds beschikbare relevante en recente criminaliteitsbeelden uit de drie landen gedeeld en vergeleken.
- Op basis daarvan wordt bezien of aanvullende activiteiten nodig zijn om het beeld te completeren.
- Op basis van deze (gemeenschappelijke) beeldvorming van de **(drugs)criminaliteit** zullen aanbevelingen over te plegen vervolgacties worden opgesteld.

Gezamenlijke aanpak van de georganiseerde (drugs-) criminaliteit

- Om de ondermijnende (drugs-)criminaliteit een halt toe te roepen is een integrale aanpak geboden. Om deze integrale (incl. bestuurlijke) aanpak in internationaal verband vorm te geven zal binnen de Benelux verkend worden hoe die vorm zal moeten gaan krijgen. Hiertoe wordt een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van politiediensten, het OM en de overheden opgezet. Hierbij zal gekeken worden binnen welke kaders realistische doelstellingen inzake beeldvorming, informatie-uitwisseling (in het bijzonder bestuurlijke handhaving) en het wegwerken van wettelijke knelpunten, opgesteld kunnen worden.

- Bijzondere aandacht voor de aanpak van de internationale georganiseerde handel in (synthetische) drugs via post- en koerierdiensten en de link met de cybercriminaliteit.
- Met het oog op een continu proces van informatiedeling, zal gezocht worden naar een methodiek om informatie met betrekking tot prioritaire fenomenen (indien mogelijk geautomatiseerd) uit te wisselen.

Versterken van de samenwerking inzake 'manhunt'

- Definiëren en organiseren van een samenwerking inzake 'manhunt' om bij (terroristische) incidenten snel en effectief op te treden, om de dreiging weg te nemen en daders op te sporen, via afstemming tussen de partners.

Verbeteren van de samenwerking met betrekking tot cybercriminaliteit

- Bevordering van de politiesamenwerking op het gebied van cybercriminaliteit tussen de Benelux-landen en NRW, complementair aan de bestaande initiatieven van Europol.

Versterken van de operationele samenwerking tussen de eenheden van de Benelux die verantwoordelijk zijn voor het verzamelen en beheren van persoonsgegevens van passagiers (PNR)

- Bespreking van de conclusies van de evaluatie door de Europese Commissie van de PNR-richtlijn en de gevolgen daarvan voor de PIU's (*Passenger Information Units*).
- Onderzoek naar de haalbaarheid van mogelijke samenwerking met andere passagiersinformatie-eenheden uit derde landen.
- Innemen van gemeenschappelijke standpunten in Europees verband.
- Voortzetting van het uitwisselen van best practices en operationele informatie m.b.t. het gebruik van passagiersgegevens om de respectievelijke PNR-systemen en bijhorende controles op luchthavens verder te optimaliseren.
- Onderzoek naar de mogelijkheden om het PNR-instrument binnen de kaders van de richtlijn in te zetten voor de integrale aanpak van georganiseerde/ondermijnende criminaliteit, bijvoorbeeld door middel van een proeftuin risicocriteria.

Gezamenlijke aanpak beteugeling van wangedrag in het voetbal - afstemming met het oog op het handhaven van stadionverboden

- Vergelijking van de regelgeving in de drie landen met het oog op de exploratie van de mogelijkheden om de, in één van de lidstaten uitgesproken verboden, ook in de andere twee lidstaten te handhaven.

Bevorderen van de Hazeldonk-samenwerking tussen de Benelux-landen en Frankrijk inzake de bestrijding van drugscriminaliteit

- Organisatie van een strategisch Hazeldonk-overleg met ondersteuning van het Secretariaat-Generaal, op verzoek van het Strategisch overleg Politie en de Centrale overleggroep Senningen (COG) om na te gaan of dit samenwerkingsverband een impuls kan krijgen.

d) Lopende activiteiten

Optimaliseren van de operationele politiesamenwerking

- Operationele ondersteuning (bijstand).
- Versterking en optimalisering van het netwerk 'verbindingsofficieren'.
- Afstemmen van een adequate communicatie intern en extern tussen de politiediensten en het Secretariaat-Generaal.
- Update en uitbreiding van de Benelux-politieapp.
- Gezamenlijke opleidingen.
- Landenoverleg.
- Verbinden van organisatieonderdelen: meldkameroverleg, rechercheoverleg.

2.1.2. Crisisbeheersing

a) Context

Het strategisch overleg waarbij de directeuren-generaal van de crisiscentra bijeenkomen, stuurt de structurele en operationele samenwerking op het gebied van crisisbeheersing aan. De samenwerking tussen alle partners in de crisisbeheersing is daarbij mede het doel.

b) Essentiële projecten

Versterken van het netwerk van crisiscentra door lessen te trekken uit COVID-19

- Gekeken wordt naar een evaluatie van de aanpak van de COVID-19-crisis en van de Benelux-samenwerking terzake, aangezien dit essentieel is voor de opzet van verdere samenwerkingsmechanismen, de optimalisatie van de informatie-uitwisseling tussen de verschillende crisiscentra en om een geharmoniseerde respons te garanderen voor crisissen met mogelijke grensoverschrijdende gevolgen.

Voortzetten van de oprichting van een netwerk van directeuren-generaal van de Europese crisiscentra

De samenwerking tussen de crisiscentra van de verschillende Europese landen moet worden versterkt, waardoor een coherente aanpak tussen de staten mogelijk wordt en de regionale en Europese verankering van de Benelux wordt bevorderd:

- Realisatie van een samenwerkingsprotocol.
- Organisatie van nieuwe bijeenkomsten van de Europese crisiscentra.

c) Projecten in ontwikkeling

Versterken van de banden tussen de Benelux-crisiscentra en uitbouwen van de wederzijdse kennis van *front office* experts en -operatoren

Het is van wezenlijk belang dat de counterparts in elk van de staten worden geïdentificeerd, dat men ze kent, dat bekend is hoe ze werken en welke hun prioriteiten zijn.

- Voortzetting van het programma van jaarlijkse bezoeken aan de crisiscentra in de Benelux en in Noordrijn-Westfalen.
- Uitvoeren van driemaandelijkse communicatietests tussen de crisiscentra.
- Bijwerking van het Benelux-overzicht van contactpersonen voor crisisbeheersing en noodplanning, met identificatie van een aanspreekpunt in elk werkveld.
- Ontwikkeling van het netwerk van crisiscommunicatie-specialisten.

Versterken van de grensoverschrijdende samenwerking van de crisispartners

- Crisisbeheersing is gebaseerd op samenwerking van een groot aantal crisispartners ook over de grens. In veel gevallen bestaat die samenwerking op (brede) regionale schaal. De Benelux-partners hebben oog voor die samenwerking langs de grenzen en ondersteunen die waar nodig.

d) Lopende activiteiten

Overleg plegen in Europees verband

- Voortzetting van de werkzaamheden op het gebied van risicoanalyse en -opvolging door middel van onderlinge uitwisseling van informatie over nationale analyses en methodieken afhankelijk van de nieuwe Europese deadlines.
- Regelmatige uitwisseling over vraagstukken die op Europees niveau worden behandeld, zowel in de ontwerpfase van de richtlijnen als tijdens de tenuitvoerlegging ervan, om te zorgen voor een gedegen samenhang in de aanpak tussen buurlanden die zinvol is voor crisisbeheersing en veiligheid in het algemeen.

2.1.3. Asiel en migratie

a) Context

Om de efficiëntie van het asiel- en migratiebeleid binnen de Benelux te verhogen, wordt het strategisch overleg aangestuurd door de directeuren-generaal van de migratiediensten van de Benelux.

b) Essentiële projecten

Organiseren van een tweede consulaire event

- Onze lidstaten zijn overtuigd van de toegevoegde waarde van de Benelux-samenwerking en het belang van haar uitstraling in de diplomatieke wereld. Daartoe willen zij **een tweede consulaire dag** organiseren voor de diplomatieke en consulaire medewerkers van de verschillende vertegenwoordigingen waarmee de migratiediensten van de Benelux in contact staan met het oog op het verkrijgen van reisdocumenten voor vreemdelingen die illegaal op het grondgebied van één van de Benelux-landen verblijven. Afhankelijk van de ontwikkelingen rond COVID-19 wordt bezien of een dergelijke bijeenkomst in 2021 kan worden georganiseerd.

c) Projecten in ontwikkeling

Uitvoeren van het AMR-project (*Asiel, Migratie, Radicalisme*)

- Verdere verduidelijking van de werkwijze tussen de migratiediensten van de Benelux met betrekking tot de uitwisseling van relevante informatie over vreemdelingen die een gevaar voor de nationale veiligheid kunnen vormen.
- Onderzoek naar de haalbaarheid om het project uit te breiden tot Duitsland.

Voortzetten samenwerking m.b.t. de implementatie van de nieuwe verordeningen (EES, ETIAS, enz.)

- Opvolging geven aan de afspraken die zijn gemaakt over de samenwerking m.b.t. de implementatie van de nieuwe verordeningen (waaronder EES, ETIAS, enz.).

d) Lopende activiteiten

Voortzetten van het Benelux-beleid inzake terug- en overnameovereenkomsten en visa

- Coördinatie van de Benelux-onderhandelingen met derde landen op het gebied van terug- en overnameovereenkomsten en visumvrijstellingsovereenkomsten voor houders van diplomatieke en dienstpaspoorten.

Volgen van een gezamenlijke aanpak inzake migratie

- Analyse van de verschillende nationale trends in de migratiestromen met het oog op het opstarten van nieuwe samenwerkingsinitiatieven.
- Het in overweging nemen van Europese ontwikkelingen door het onderzoeken van mogelijke gemeenschappelijke benaderingen binnen de Benelux.

2.1.4. Justitie

a) Context

Justitie is in de drie Benelux-landen een openbare dienst die waakt over het algemeen belang en de rechtszekerheid. Vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit zijn de basiswaarden van onze samenleving. Justitie heeft als actor van het veiligheidsbeleid een belangrijke rol te spelen in het waarborgen en beschermen van deze fundamentele waarden en grondrechten van eenieder.

b) Essentiële projecten

Pre-employment screening

- Opvolging geven aan de politieke verklaring van 6 juni 2019 van de ministers van Justitie van de Benelux waarin afspraken over de versterkte samenwerking op dit terrein zijn opgenomen.
- Organisatie van een studiedag voor experts en relevante actoren.
- Uitwisseling van goede werkpraktijken.
- Werkbezoeken aan betrokken diensten.

c) Projecten in ontwikkeling

Verbeteren van de samenwerking inzake grensoverschrijdende tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen

De Benelux-landen streven ernaar om samen met Noordrijn-Westfalen/Duitsland het EU-basisbeginsel van de wederzijdse erkenning van vonnissen en rechterlijke beslissingen verder kracht bij te zetten door diepgaand samen te werken op het vlak van de uitvoering van straffen en maatregelen over de grenzen heen.

- Uitwisseling van recente goede en slechte werkpraktijken en oplossen van actuele vraagstukken.
- Opstellen van guidelines voor de actoren en geven van instructies aan de verantwoordelijke (inter)nationale autoriteiten in eigen land.
- Organisatie van opleidingen die gericht zijn op het verwerven van praktische vaardigheden, meer in het bijzonder de uniforme invulling van de vereiste EU-certificaten.
- Opsporing van het vermogen van de veroordeelde in het buitenland verbeteren door opsporingshandelingen in het buitenland in de fase van de strafuitvoering te faciliteren.
- Vaststelling van de pijnpunten bij de eerste aanzet tot het opzetten van een mechanisme voor de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie en de opsporing van het vermogen van veroordeelden.

d) Lopende activiteiten

Mensenhandel

- Uitvoering van de intentieverklaring die de ministers op 10 december 2019 hebben ondertekend, met betrekking tot de bescherming van slachtoffers geïdentificeerd in een Benelux-land, maar waarvan de uitbuiting plaatsvond in een ander Benelux-land dan het land waar ze zijn geïdentificeerd. Via een gezamenlijke reflectie zal nagegaan worden hoe deze slachtoffers begeleid en beschermd kunnen worden en of er een mogelijkheid is om regelingen te treffen over hun zorg.
- Actualisering en publicatie van de brochure 'Benelux-samenwerking ter bejegening van slachtoffers van mensenhandel'.
- Organisatie van expertmeetings en uitwisseling van goede praktijken gericht op de beleidsmatige aanpak van klanten die betaalde seks hebben met slachtoffers van mensenhandel.

2.2. FRAUDEPREVENTIE

Deel 1: Beleidsvelden

2.2.1. Bestrijding van fiscale fraude

a) Context

De algehele werkzaamheden worden aangestuurd door een strategisch overleg.

b) Essentiële projecten

Inzicht krijgen in het fenomeen van de onlinehandel

- De onlineverkoop neemt een hoge vlucht, en dat geldt des te meer tijdens deze coronacrisis, maar tegelijkertijd neemt de fraude helaas ook evenredig toe, omdat e-commerce onder meer een aantrekkelijke goederenstroom is voor fraudeurs. Om een beter inzicht te krijgen in deze ontwikkeling zullen de partners in overleg met de administraties van 'Douane en Accijnzen' een uitwisselingsdag organiseren over de problemen die zich voordoen bij de onlinehandel en de invoer van kleine pakketjes uit derde landen.

c) Projecten in ontwikkeling

Verbeteren van het uitwisselen van informatie, gegevens en best practices

- Versterking van de administratieve samenwerking bij de uitwisseling en het gebruik van gegevens door de ontwikkeling van een procedure voor automatische uitwisseling van gegevens en de uitwisseling van kennis en ervaringen over nationale, Europese en internationale ontwikkelingen van de operationele en juridische kaders van digitale projecten.

Voorkomen van btw-fraude door het gebruik van nieuwe technologieën

- Organisatie van gezamenlijke opleidingen over het gebruik van het systeem 'Transaction Network Analysis' (TNA), uitwisseling van kennis en ervaringen van nieuwe technologische ontwikkelingen (zoals blockchain) en het analyseren van de mogelijkheden die deze bieden in de fraudebestrijding.

d) Lopende activiteiten

Handhaven van de accijnsregelgeving

- Streven naar een gemeenschappelijk standpunt inzake de EU-accijnswetgeving vooral met betrekking tot de accijnsregeling voor nieuwe soorten tabaksproducten.

Verdiepen van de multidisciplinaire samenwerking in de paardensector

- Opstelling van een praktische gids die een overzicht geeft van de geldende regelgeving op het vlak van de fiscaliteit, de douane, de voedselveiligheid en de veterinaire voorschriften.

Informatie verstrekken over een Belgisch-Nederlands project betreffende de grensoverschrijdende invordering van fiscale schulden

- Organisatie van een Benelux-overleg met als doel het bespreken van de resultaten van een Belgisch-Nederlands proefproject naast het bestaande kader voor invorderingsbijstand met als doel de terugbetaling van schulden te bevorderen door middel van een gerichte communicatiestrategie en samenwerking, waardoor de inkomsten worden verhoogd.

2.2.2. Bestrijding van sociale fraude

a) Context

Deze activiteiten worden aangestuurd en gemonitord door een strategisch overleg.

b) Essentiële projecten

Bijdragen aan het versterken van de samenwerking en met name gezamenlijke en afgestemde inspecties

- De partners zullen de onderhandelingen voortzetten om de laatste hand te leggen aan een **ontwerp voor een Benelux-verdrag** ter verbetering van de grensoverschrijdende samenwerking in de strijd tegen sociale fraude. Dit verdrag is belangrijk om een rechtsgrondslag en een gemeenschappelijk kader te bieden voor gezamenlijke en afgestemde inspecties en gegevensuitwisseling tussen de landen.

c) Projecten in ontwikkeling

- Organiseren van een **informatie-** en presentatieseminar over de door de Belgische partners ontwikkelde Osiris-tool (IT-monitoringplatform dat sociale dumping en grensoverschrijdende sociale fraude helpt bestrijden door de Europese bemiddelingsmechanismen voor de detachering van werknemers te helpen verbeteren).
- Gezamenlijk onderzoek naar de **nieuwe illegale praktijken** die zijn opgedoken naar aanleiding van de coronacrisis, met name met betrekking tot de naleving van de voorwaarden voor de toegang tot tijdelijke werkloosheid en tot de financiële overheidssteun van de drie landen.
- Bestrijding van sociale fraude door preventie: uitwisseling van ervaringen op het gebied van communicatie met de burger en met activiteitensectoren op het gebied van zwartwerk en het opzetten van een gemeenschappelijke bewustmakingscampagne door de drie landen.

d) Lopende activiteiten

- Verdere uitvoering geven aan de **Overeenkomst inzake elektronische gegevensuitwisseling van 9 april 2018**, die het mogelijk maakt gegevens uit te wisselen in het kader van een proefproject voor het opsporen van met name fraude met werkloosheidsuitkeringen.
- Verrichten van gezamenlijke en afgestemde inspecties **op het terrein** d.m.v. voorafgaande uitwisseling van specifieke informatie en gegevens.
- Analyseren en beoordelen van de resultaten van deze gezamenlijke en afgestemde inspecties om frauduleuze fenomenen beter te onderkennen en manieren te vinden om de samenwerking te verbeteren.
- Identificeren van synergieën met de acties waartoe ELA (Europese Arbeidsautoriteit) en het Europees platform tegen zwartwerk, dat uiterlijk op 1 augustus 2021 in ELA zal worden geïntegreerd, het initiatief hebben genomen.
- Ontwikkelen van samenwerking op het gebied van de terugvordering van sociale premies met het oog op optimalisering, met name in het kader van Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009, en aanzet tot een methodiek voor grensoverschrijdende terugvordering.

2.3. DUURZAME SAMENLEVING

Deel 1: Beleidsvelden

a) Context

De veterinaire aangelegenheden worden aangestuurd door de *Chief Veterinary Officers* (CVO's). De Benelux-directeuren Natuur, Jacht, Bossen zien toe op de samenwerking op het gebied van natuur en biodiversiteit op grond van de Benelux-overeenkomst Jacht en Vogels en de Benelux-overeenkomst Natuur en Landschapsbescherming.

b) Essentiële projecten

Organiseren van een conferentie AIR-HEALTH

- Deze conferentie zal de volgende onderwerpen behandelen: *non road mobile machinery* (NRMM), nationale luchtkwaliteitsplannen, luchtkwaliteitsrapportages (modellering, *citizen science*/goedkope detectoren) en biobrandstoffen (houtverbranding) versus de Europese Ecodesign-richtlijn.

Educatie voor duurzame ontwikkeling

- Organisatie van een driedaagse conferentie in november in Antwerpen voor NME-werkers, leerkrachten, onderzoekers, ... over de rol van natuur- en milieueducatie en educatie voor duurzame ontwikkeling bij (duurzame) ruimtelijke ordeningsvraagstukken en op basis daarvan formuleren van gemeenschappelijke aanbevelingen.

c) Projecten in ontwikkeling

Bevorderen van biodiversiteit

- Actualisering van de Benelux-overeenkomsten inzake de bestrijding van invasieve uitheemse soorten (Benelux-beschikking M (83) 27) ter aanvulling van en als grensoverschrijdende bijdrage aan de Europese Verordening nr. 1143/2014 (cf. art. 22).
- Organisatie van een studiedag over stikstofemissies (van landbouwbedrijven) gericht op zowel de volksgezondheid als de natuurbescherming.
- Voortgangsverslag over de maatregelen die de landen hebben genomen in het kader van Benelux-beschikking M (2009) 1, die tot doel heeft de biodiversiteit van de vissen in onze rivieren te bevorderen en te ontwikkelen (het opheffen van vismigratieknelpunten).
- Coördinatie met betrekking tot de openings- en sluitingstijden van de jacht en de jachtexamens.

Aandacht hebben voor kwetsbare weggebruikers

- Organisatie van een studiedag gericht op fietsers (e-bikes), waaruit Benelux-aanbevelingen kunnen voortvloeien.

d) Lopende activiteiten

Bewaken van de voedselveiligheid

- Versterken van de samenwerking op het gebied van de controle op de onlinehandel in producten in het kader van de voedselveiligheid.
- Convergentie in de interpretatie en uitvoering van de Europese diervoederwetgeving.
- Opzetten van een reguliere samenwerking tussen de hoofden van de agentschappen op het gebied van voedselveiligheid.

2.4. WERKEN IN DE BENELUX

Deel 1: Beleidsvelden

a) Context

Deze activiteiten worden aangestuurd en gemonitord door een strategisch overleg.

b) Essentiële projecten

- Strategisch overleg over een **post-corona analyse grensarbeid in aansluiting op het bestaande strategische overleg**. Dit overleg levert ingewonnen inzichten op die de COVID-19-crisis aan het licht bracht over het effect van de beperkende maatregelen op de mobiliteit in de grensstreek in brede zin, zoals wonen, werken, familiebezoek en toegankelijkheid van de zorg.
- Bespreken op welke wijze de Benelux-organisatie bij sterk uiteenlopend beleid van de lidstaten een rol kan spelen in het openhouden van grenzen voor grenswerkers.

c) Projecten in ontwikkeling

- Verdere stimulering van de grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit via een analyse van de gevolgen.
- Binnen de bestaande samenwerkingsplatforms gaat naast de thema's m.b.t. arbeidsmobiliteit (o.a. toegenomen/uitgebreider gebruik van telewerk) horizontale aandacht naar coronagerelateerde vraagstukken.
- Start van de afstemming van de uitvoeringen van een studie naar groene banen en nieuwe curricula binnen de veranderende arbeidsmarkt, ook in het kader van 'just transition'.
- Na ondertekening van het multilateraal verdrag over automatische diploma-erkenning tussen de Benelux-landen en de Baltische staten de mogelijkheden verkennen voor uitbreiding met andere landen en/of regio's.
- De *Einstein Telescope* is een unieke wetenschappelijke infrastructuur in de wereld voor de detectie van zwaartekrachtgolven. Voor wetenschappers is deze faciliteit van groot belang om hun onderzoek naar een nieuw niveau te tillen. Tegelijk zal een dergelijke complexe en grootschalige faciliteit ook een boost geven aan innovatie en economie in de regio. Het is nodig om een politiek gesteund Belgisch-Nederlands-Duits samenwerkingsverband te vormen dat zal onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van de Euregio Maas-Rijn als locatie van de Einstein Telescope.

d) Lopende activiteiten

- Organiseren van stuurgroep- en consultatiebijeenkomsten en relaties met andere samenwerkings-trajecten (GROS, bilateraal, enz.).
- Via de expertgroep Beroepskwalificaties organiseren van acties zoals opgenomen in het uitvoeringsplan beroepskwalificaties, zoals bijvoorbeeld vertalingen van diploma's en het inzichtelijk maken van kwalificaties voor bepaalde beroepen. Tevens wordt verkend of voor nieuwe beroepen gezamenlijke curricula opgesteld kunnen worden.
- Afstemmen van initiatieven ondernomen in de grensgebieden en Euregio's.
- Realiseren van vergelijkbare definities m.b.t. een aantal arbeidsmarktindicatoren.
- Bevorderen van de informatievoorziening aan grenswerkers onder andere via de structurele afstemming tussen front- en backoffices.
- Voortzetting van de activiteiten met betrekking tot het Benelux-Portal Grensarbeid en het bijwerken en publiceren van de grensarbeiderbrochures als basis voor algemene, juridische informatie aan professionals in de sector alsook aan werkgevers en grenswerkers.

2.5. GRENSOVERSCHRIJDENDE GEZONDHEIDSZORG

Deel 1: Beleidsvelden

a) Context

In het licht van de Covid-19-pandemie zijn de Benelux-landen vastbesloten hun grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van de volksgezondheid voort te zetten en te intensiveren.

b) Essentiële projecten

eHealth concretiseren in de Benelux

De Benelux-beschikking inzake eHealth biedt een nieuw **model** voor de grensoverschrijdende uitwisseling van elektronische patiëntengegevens tussen de Benelux-landen onderling, welke beoogt de patiëntenrechten zo goed mogelijk te waarborgen. Aangezien de bestaande nationale infrastructuur voor gegevensuitwisseling van land tot land verschillen, is de Benelux eHealth-samenwerking in dit verband onontbeerlijk.

- Ontwikkeling van richtsnoeren in het kader van de e-gezondheidsbeschikking om de uitvoering in de drie lidstaten mogelijk te maken.

Lering trekken uit de coronacrisis

- Organisatie van een hoogambtelijk Benelux-overleg waarbij de verantwoordelijken van de gezondheids crisiscentra bijeenkomen.
- Nadenken over de behoefte aan gerichte samenwerking op het gebied van de verkoop van namaakgoederen, de verkoop van geneesmiddelen buiten de erkende netwerken, dopingproducten, enz., met name als gevolg van COVID-19.
- Uitwisseling van informatie over de respectievelijke benaderingen inzake beschikbaarheid/verdeling van vaccins/geneesmiddelen (COVID-19).

c) Projecten in ontwikkeling

Bestrijden van grensoverschrijdende fraude en misbruiken in de gezondheidszorg

- Onderzoek verrichten naar nieuwe vormen van fraude in de gezondheidszorg nu er sinds het begin van de coronacrisis nieuwe frauduleuze, of, op zijn minst, onrechtmatige praktijken zijn opgedoken.
- Identificeren en, indien mogelijk, vaststellen van gemeenschappelijke indicatoren voor de controle van zorgverleners en de controle van buitenlandse facturen met het oog op terugbetaling.

Verbeteren van de medische grenssamenwerking en de toegang tot gezondheidszorg

- Updaten van het Benelux-rapport 'Gezondheidszorg over de grens – Barrières en opportuniteiten in de Benelux', waarin wordt onderzocht hoe belemmeringen voor grensoverschrijdende gezondheidszorg kunnen worden weggenomen en opvolgen van de aanbevelingen.
- Organiseren van verkennende bijeenkomsten over vaccinatiebeleid, via het internet gekochte geneesmiddelen en defecte implantaten.

d) Lopende activiteiten

Samenwerken tussen ambulancediensten

- Evaluatie (en indien nodig aanpassing) van de bestaande bilaterale overeenkomsten op grond waarvan ambulances in de Benelux in noodsituaties bijstand kunnen verlenen.
- Nauwe samenwerking met Noordrijn-Westfalen, met de ambitie om als eerste stap een ambulanceovereenkomst met Nederland te sluiten.

1. Benelux Kenniscentrum Grensoverschrijdende Samenwerking

a) Context

Het Secretariaat-Generaal biedt actieve ondersteuning aan overheden op alle niveaus en aan publieke instellingen om, naast de beleidsmatige samenwerking, ook duurzame grensoverschrijdende juridische structuren te creëren.

Dit is belangrijk om lokale samenwerkingsinitiatieven te ondersteunen zodat mogelijke obstakels aan de grens (bv. aanwerven van personeel of openen van bankrekeningen) geen belemmering vormen om deze initiatieven vorm te geven.

Het Benelux-Verdrag van 2014 inzake Grensoverschrijdende en Interterritoriale samenwerking biedt verschillende mogelijkheden, waaronder onder meer de Benelux Groepering voor Territoriale Samenwerking (BGTS), een grensoverschrijdende rechtspersoon, interterritoriale samenwerking en lichtere samenwerkingsvormen.

b) Essentiële projecten

Oprichten van nieuwe grensoverschrijdende juridische structuren en begeleiden van bestaande structuren

- Oprichting BGTS *North Sea Port District* waardoor de organisatie van het grensoverschrijdend overleg van gemeenten en andere organisaties in het Gentse havengebied gestructureerd kan plaatsvinden.
- Afronding van de oprichting BGTS Baarle-Hertog Baarle-Nassau waardoor een aantal specifieke bevoegdheden zoals verkeer en afval gezamenlijk praktisch kunnen uitgevoerd worden.

c) Projecten in ontwikkeling

- Bestuderen van de uitbreiding van het Verdrag Grensoverschrijdende en Interterritoriale samenwerking naar Frankrijk en Duitsland.
- Verkennen van mogelijke nieuwe samenwerkingsverbanden in het Luxemburgs-Waalse grensgebied.

d) Lopende activiteiten

Informeren van overheden en publieke instellingen in grensgebieden

- Het geven van voorlichting over het belang van de grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking aan (semi)-publieke overheden.

Inzetten van expertise t.b.v. Europese of nationale initiatieven

- Gelet op de Europese voortrekkersrol en de specifieke deskundigheid van de Benelux **zal** het Secretariaat-Generaal **zijn deskundigheid op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking inbrengen bij de analyse van EU-initiatieven** op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking. In dit verband zal de Benelux de werkzaamheden op Europees niveau met betrekking tot het voorstel voor een verordening (COM/2018/373 final - 2018/0198 (COD)) betreffende een mechanisme om juridische en administratieve belemmeringen in een grensoverschrijdende context uit de weg te ruimen, op de voet blijven volgen.
- In een grensoverschrijdende context neemt het Secretariaat-Generaal actief deel aan het Nederlandse GROS-overleg met NRW en Vlaanderen en de verschillende instellingen voor grensoverschrijdende samenwerking binnen de *Grande Région*.

2. Externe betrekkingen

2.1. SAMENWERKING MET NOORDRIJN-WESTFALEN (NRW)

Deel 2: Werking Benelux Unie

Op 2 april 2019 kwamen de regeringsleiders van de Benelux-landen en NRW tijdens de Benelux-Top in Luxemburg overeen om het bestaande bevoorrechte partnerschap te verdiepen. Tien jaar na de eerste ondertekening hebben de regeringsleiders de politieke verklaring vernieuwd met als doel de samenwerking een nieuwe dynamiek te geven, aanvullende accenten te leggen en de strategische samenwerking verder te ontwikkelen. Zodoende werd er een nieuw hoofdstuk in de grensoverschrijdende samenwerking begonnen om het gevoel van regionale samenhang te versterken en een krachtig signaal tegen het groeiende nationalisme en populisme in Europa uit te zenden.

In de overtuiging dat een nog nauwere grensoverschrijdende samenwerking zal bijdragen aan het vinden van gezamenlijke oplossingen voor concrete problemen in het dagelijkse leven willen de Benelux-landen, samen met NRW, nog beter gebruikmaken van de bestaande mogelijkheden op het gebied van energietransitie en klimaatverandering, binnenlandse veiligheid, crisisbeheersing en rampenbestrijding, arbeidsmobiliteit, opleiding, digitalisering, gezondheid, transport en verkeer. NRW moet ook deelnemen aan de verkenning van nieuwe onderwerpen. Tegelijkertijd zal de samenwerking bij lopende projecten worden voortgezet.

Samenwerking in het kader van de interne markt

Op het gebied van **energie en klimaat** is NRW door drie organisaties in het Benelux Energie Expertise Netwerk vertegenwoordigd. Inzake klimaatbescherming en klimaatadaptatie zal de samenwerking tussen de Benelux-landen en NRW voortgezet worden in het kader van het te lanceren Benelux-circulaire klimaatplatform. Waar het gaat om het concurrentievermogen van de industrie, bespreken de sterk geïndustrialiseerde Benelux-landen en de Duitse deelstaat NRW strategieën en middelen om de economie bij dit innovatieproces te ondersteunen. Op het vlak van **waterstof** en **carbon capture** worden best practices uitgewisseld.

In het domein van **transport en logistiek** is NRW al enkele jaren betrokken bij het strategisch overleg. Om duurzame mobiliteit te bevorderen, bijvoorbeeld met betrekking tot fietsbeleid, zoals een grensoverschrijdende infrastructuur van fietssnelwegen, vindt er een uitwisseling en gezamenlijke afstemming plaats. Binnen het project **Mobility as a Service (MaaS)** worden de mogelijkheden voor het gebruik van digitale technologieën voor grensoverschrijdende interoperabiliteit in de mobiliteitssector gezamenlijk getest.

NRW is ook betrokken bij de proefprojecten **Documentloos varen in de binnenvaart** en **Smart Shipping** met als doel de binnenvaart op kleinere schepen en waterwegen economisch rendabel te maken.

Inzake **handel en digitalisering**, met name bij **vuurwerk en precursors**, is NRW betrokken bij de onderhandelingen over passende maatregelen ter bestrijding van illegaal gebruik. Wat **artificiële intelligentie** betreft kan NRW zijn knowhow inbrengen op belangrijke gebieden als transport en logistiek, gezondheidszorg en landbouw. Hetzelfde geldt voor het thema **Circulaire Economie**.

Samenwerking in het kader van Veiligheid en Samenleving

Een goede **politiesamenwerking** tussen de Benelux-landen en NRW is een essentiële voorwaarde voor de grensoverschrijdende bestrijding van georganiseerde criminaliteit en dagelijkse criminaliteit. NRW is daarom al enkele jaren betrokken bij de **operationele politiesamenwerking** zoals operationele maatregelen, gezamenlijke opleidingen en bijscholingen en **samenwerking van de meldkamers** gericht op grensoverschrijdende operaties tussen de Benelux en NRW. Daarnaast maakt NRW sinds 2020 deel uit van het Recherche-overleg. Ook op justitieel terrein zijn nieuwe stappen gezet. NRW neemt deel aan het project inzake de versterking van de grensoverschrijdende samenwerking met betrekking tot de tenuitvoerlegging van sancties.

Op het vlak van **crisisbeheersing** is NRW lid van het strategisch overleg en neemt hij deel aan de structurele en operationele **samenwerking van de crisiscentra** om bij ongevallen, rampen of crises in real time informatie te kunnen uitwisselen. NRW draagt ook bij aan het creëren van een kader voor de grensoverschrijdende inzet van hulpverleningsdiensten op het gebied van de **grensoverschrijdende risicoanalyse** alsmede brand-, persoons- en rampenbestrijding. Ten slotte werkt NRW ook mee aan de uitwisseling van informatie en ervaringen over hoe om te gaan met grote schadesituaties (black-outs, enz.).

In de strijd tegen **fraude** is NRW betrokken in het kader van een multidisciplinaire aanpak (belastingdienst, douane en veterinaire autoriteiten) om **belastingfraude** in de handel met elitepaarden tegen te gaan.

Als het gaat om **veterinaire aangelegenheden** en **diervoeders**, werken NRW en het bondsniveau nauw samen met de Benelux-landen om de voedselveiligheid voor burgers te verbeteren. Bovendien heeft de dreiging die uitgaat van de Afrikaanse varkenspest in onze contreien het belang onderstreept van grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van **jacht** als een thema dat afgestemde maatregelen tussen de partners vereist.

De relatie tussen luchtkwaliteit en volksgezondheid speelt een belangrijke rol bij de bestrijding van **luchtverontreiniging**, niet alleen in stedelijke gebieden, maar ook met betrekking tot de 'deken van verontreinigende stoffen' die zich over de Benelux en NRW uitstrekt, waardoor grensoverschrijdende samenwerking hierbij centraal staat.

Om nog resterende belemmeringen voor een **grensoverschrijdende arbeidsmarkt** weg te nemen, wordt ernaar gestreefd om concrete maatregelen overeen te komen tussen de partners en deze gezamenlijk uit te voeren. NRW is hier als lid van het strategisch overleg Arbeidsmobiliteit al geruime tijd actief bij betrokken. Concrete resultaten dienen te worden behaald door de **meeneembaarheid en vergelijkbaarheid van beroepskwalificaties** te verbeteren, het verstrekken van **vergelijkbare arbeidsmarktgegevens** als basis voor arbeidsmarktplannen in de grensregio's en ten slotte het verbeteren van de **persoonlijke en digitale dienstverlening en informatieverstrekking** aan grensarbeiders.

Op basis van de resultaten van het Benelux-colloquium over het **buurtalenonderwijs** eind 2019 worden ervaringen en best practices uitgewisseld en mogelijkheden voor grensoverschrijdende samenwerking verkend om het leren van de buurtalen met het oog op de arbeidsmarkt, cultuur en onderwijs te stimuleren.

2.2. SAMENWERKING MET ANDERE STATEN, DEELSTATEN EN INTERNATIONALE ORGANISATIES

Deel 2: Werking Benelux Unie

Naast deze geïnstitutionaliseerde samenwerking met NRW onderhoudt het Secretariaat-Generaal ook contacten over onderwerpen van wederzijds belang met andere samenwerkingsverbanden zoals de Europese Unie, de Grande Région, de Internationale Maas- en Scheldecommissie of met Länder (**Rijnland-Palts, Nedersaksen**) en aangrenzende gebieden in **Duitsland** en Frankrijk (**Hauts-de-France, Grand Est**).

In het kader van de automatische diploma-erkenning wordt ook samengewerkt met de **Baltische staten** en de **Noordse landen**.

Het Benelux-Verdrag Grensoverschrijdende en Interterritoriale Samenwerking biedt aan de buurlanden van de Benelux, zoals **Duitsland en Frankrijk**, de mogelijkheid om aan te sluiten bij het verdrag zodat ook aan de buitengrenzen van de Benelux grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid als BGTS kunnen worden opgericht.

Er bestaat al jaren een sterke samenwerking tussen de Benelux en **Frankrijk** op het gebied van energie (het Pentalateraal Energie Forum, het gasplatform en de Noordzee-energiesamenwerking), de controle op het wegvervoer (Euro Contrôle Route) en met de strijd tegen transnationale drugshandel en grensoverschrijdende criminaliteit.

Ook bestaat er een jarenlange intensieve samenwerking tussen de Benelux en **Hauts-de-France/Frankrijk** op het gebied van luchtkwaliteit. Zo neemt deze regio deel aan de Benelux-werkgroep AIR en is zij betrokken bij de geplande conferentie AIR-HEALTH. Op zijn beurt wordt de Benelux regelmatig uitgenodigd voor door Hauts-de-France/Frankrijk georganiseerde internationale bijeenkomsten rond Luchtkwaliteit.

Sinds de ondertekening van de intentieverklaring van 11 december 2018 verkennen de Benelux-landen en Frankrijk nieuwe grensoverschrijdende samenwerkingsmogelijkheden en versterken zij hun samenwerking rond projecten op het gebied van duurzame ontwikkeling, innovatie en digitalisering. Tevens wordt bekeken of de landen de samenwerking met **Frankrijk** in het kader van 'Hazeldonk' - de gezamenlijke aanpak van (kleinschalig) drugstoerisme en -criminaliteit – kunnen versterken.

Frankrijk is actief betrokken bij verschillende projecten inzake de bestrijding van fiscale fraude, met name in de samenwerking rond de btw-teruggaaf. De regio Hauts-de-France neemt bovendien actief deel aan de vergaderingen en de controles in het kader van de samenwerking in de paardensector.

Tot slot ondersteunt het Secretariaat-Generaal ook beleidsmatig en administratief zowel formele als informele netwerken zoals **Euro Contrôle Route**, het **Pentalateraal Energie Forum** en het **Tripartiete-overleg**. Het Secretariaat-Generaal zit eveneens de **Schelderaad** voor. Ook heeft de Benelux Unie een zetel in de *Short Term Economic Policy forum* van de OESO.

BIJLAGE: BEOOGDE JURIDISCHE INSTRUMENTEN

Overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag tot instelling van de Benelux Unie kan het Benelux Comité van Ministers beschikkingen, aanbevelingen en richtlijnen vaststellen, alsook overeenkomsten opstellen. Deze juridische instrumenten worden voorafgaandelijk getoetst door het Benelux Comité van Juristen en worden in principe bekendgemaakt in het Benelux-Publicatieblad. Onder voorbehoud van bevestiging dat de concrete inhoud van de beoogde afspraken geschikt is om in de voorgestelde vorm te worden gegoten, stelt het ontwerp van het Jaarplan 2021 de totstandkoming van met name de volgende juridische instrumenten uitdrukkelijk in het vooruitzicht:

1. Overeenkomsten

- a. Uitvoeringsovereenkomsten als bedoeld in het nieuwe Benelux-Politieverdrag (2.1.1), onverminderd de in dat verdrag voorziene mogelijkheid om deze in voorkomend geval in de vorm van een beschikking te gieten:
 - Over raadpleging van elkaars politiedatabanken: (i) in een gemeenschappelijke politiepost en (ii) tijdens gemengde patrouilles en gemeenschappelijke controles;
 - Over de uitwisseling van ANPR-gegevens;
 - Over de bevoegde autoriteit voor vervoer en dragen van wapens;
 - Over grensoverschrijdend vervoer en begeleiding van personen in het kader van de vreemdelingenwetgeving.
- b. Nieuwe overname- en visumovereenkomsten met derde landen (2.1.3), die evenwel rechtstreeks tussen de betrokken partijen tot stand komen, zonder rol voor het Benelux Comité van Ministers als dusdanig.
- c. Benelux-Verdrag op het gebied van de bestrijding van sociale fraude (2.2.2).

2. Beschikkingen

- a. Beschikking(en) in het kader van de uitvoering en/of uitbreiding van het (verlengde) intra-Benelux proefproject met de digitale vrachtbrief (1.2).
- b. Eventuele beschikking inzake de wederzijdse erkenning van veiligheidscertificaten in de kustvaart (1.2).
- c. Eventuele beschikking inzake de technische voertuigvoorschriften betreffende verblindende koplampen (1.2).
- d. Beschikking over voedselcontactmaterialen (1.3).
- e. Beschikking ter actualisering van beschikking M (83) 27 inzake de bestrijding van invasieve uitheemse soorten (2.3).

Daarnaast stelt het ontwerp van jaarplan een verkenning in het vooruitzicht van de mogelijkheden om een beroep te doen op een van de juridische instrumenten van de Benelux Unie voor projecten zoals de beperking van geluidsoverlast van motoren (1.2) of de eventuele aanpassing van de bestaande beschikkingen inzake grensoverschrijdend spoedeisend ambulancevervoer (2.1.2). Of een juridisch instrument zich daar daadwerkelijk toe leent, en zo ja hetwelk, kan slechts bepaald worden indien de concrete inhoud van de beoogde afspraken voorhanden zal zijn.

Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie

Regentschapsstraat 39, BE- 1000 Brussel

T +32 (0)2 519 38 11

info@benelux.int

www.benelux.int

